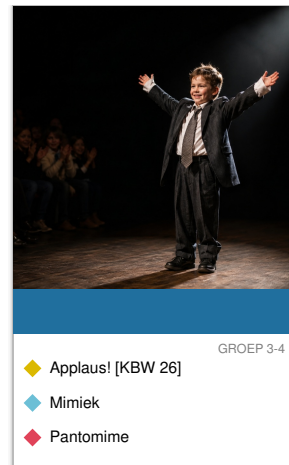

Applaus! [KBW 26]

Op veel plaatsen wordt opgetreden: theater, circus, concertzaal. Vandaag gaan we onderzoeken wat voor soorten optredens er zijn (bijvoorbeeld 'toneel' of 'dans') en wat de artiesten allemaal doen om zich voor te bereiden op hun optreden. En het leukste: vandaag krijgt iedereen applaus!

Deze les sluit aan bij het thema van de Kinderboekenweek 2026 met Goof begint een band van Alex Latimer of Dans met je hart van Imke Brok en Marja Meijer.

Opdracht: Maak een presentatie waarin een podiumkunst centraal staat.

Doelen

- ◆ In deze les houden we ons bezig met podiumkunsten, en sluiten zo aan bij **kerndoel 1**: de school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen, **kerndoel 34**: uiten van gevoelens, wensen en opvattingen, **kerndoel 37**: beroepen en sekse.
- ◆ De leerling weet dat je met je mimiek (gezichtsuitdrukking) kunt laten zien hoe de speler zich voelt.
- ◆ De leerling weet dat je bij pantomime een rol uitbeeldt zonder gebruik van geluid en spullen. De leerling kan een eenvoudige presentatie maken met pantomime.
- ◆ De leerling oefent met het leggen van verbanden tussen de opdracht en een willekeurig gekozen actie.

Materiaal

Je hebt nodig voor pantomime:

Voor deze werkwijze heb je geen materiaal nodig.

Je hebt nodig:

Per leerling:

- pen of potlood
- klein papiertje

Bijzonderheden:

Vooraf: teamopdrachten kiezen. Er staan 6 teamopdrachten voor de leskern in dit bestand, maar je doet maximaal 5 presentaties, dus één teamopdracht valt af. Kies welke je (niet) doet.

De les in fases

Oriënteren

1. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort. Stel vragen als:
 - Bij welke podiumkunst hoort dit? [Muziek. Dit is een dirigeerstokje, ook wel een baton genoemd. Een dirigent gebruikt het om een orkest te leiden en bijvoorbeeld tempo en dynamiek aan te geven].
 - Bij welke podiumkunst hoort dit? [Schmink. Mooi discussiemoment want schmink wordt door vrijwel alle podiumkunsten ingezet, vooral wanneer er theaterlampen worden gebruikt. Podiumschmink is niet alleen om iemand mooi of 'gek' te maken. Het helpt de theaterlampen een handje: zo kan het publiek je gezicht beter 'lezen'].
 - Bij welke podiumkunst hoort dit? [Dans. Dit zijn tapschoenen, voor tapdansen: dat is dans waarbij door de speciale zolen het ritme goed te horen is].
 - Bij welke podiumkunst hoort dit? [Poppentheater. Deze zogenaamde 'marionet' kun je laten bewegen door aan de juiste touwtjes te trekken].
2. Leg de werkwijze uit. Toon het filmpje of herhaal mondeling met de leerlingen de inhoud en de aandachtspunten.
3. Je kunt ook ter illustratie een stukje voordoen.
4. Bespreek het vormdoel of de vormdoelen. Gebruik wanneer nodig de filmpjes. Herhaal in ieder geval de inhoud en de aandachtspunten. Hang de pictogrammen van de besproken aandachtspunten straks op in het speellokaal.

Onderzoeken

Warming up

1. De groep staat verspreid in het lokaal.

Instructie: *Je krijgt pantomime opdrachten, voer die uit zonder contact te maken met klasgenoten. Niet vergeten: bij pantomime maak je geen geluid.*

Spelopdrachten:

- Pak je gitaar uit de gitaarkoffer en speel ermee.
- Pak je clownskleren uit de kast, trek ze aan en doe alsof je optreedt als clown.
- Doe je balletkleren aan en dans.
- Pak je deftige kleren uit de kast, trek ze aan en pak je dirigeerstokje (baton). Dirigeer een orkest.

Pas je instructietempo aan op de leerlingen.

2. **Warming up 2: tweetallen.**

- De leerlingen zitten verdeeld in tweetallen in het lokaal op de grond.
- **Instructie:** *A, je doet iets dat bij een podiumkunst hoort: bijvoorbeeld een truc, een dans, iets met muziek. Wanneer jij stopt met uitbeelden, mag B raden wat het was. Dan is B aan de beurt om uit te beelden. Ga door totdat ik zeg dat je aan de kant mag gaan zitten.*
- Doe dit voor met een kind. Ga tegenover elkaar staan en doe bijvoorbeeld alsof je jongleert. Pas wanneer je stopt vraag je aan de leerling wat je net hebt uitbeeld. Laat applaudisseren voor de leerling.
- De tweetallen gaan staan, verzinnen zelf hun spelsituaties. Na ongeveer 4 minuten gaan ze aan de kant zitten.

Leskern

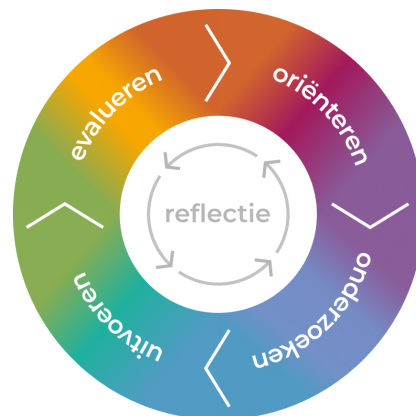
3. Na deze oefeningen zet je de groep in hoefijzeropstelling.
4. **Instructie:** *Je krijgt met je team een podiumkunst: iets dat mensen op een podium doen. In twee stappen maak je een presentatie. In stap 1 bereid je je voor op het optreden, stap 2 is het optreden. Ik vertel straks bij de presentatie wanneer jullie van stap 1 naar stap 2 gaan.*
 - ! Pak de teamopdracht die je niet gebruikt als voorbeeld en leg de opdracht naar aanleiding van dat opdrachtvel concreet uit. Leg uit dat niet iedereen hetzelfde hoeft uit te beelden. De spelers mogen tegelijkertijd verschillende handelingen uitvoeren die bij de podiumkunst passen verschillende dingen speelt. Rolverdeling: in deze les zit weinig verhaal, rollenverdeling doet niet ter zake.
 - Maak hierna maximaal 5 teams van 5-6 personen, deel de opdrachten uit en laat hen 8 minuten oefenen.
 - Begeleiding presentaties: kinderen in deze leeftijdsgroep kunnen tijdens een presentatie vaker niet dan wel zelfstandig naar de volgende stap in hun verhaal. Sidecoach hen daarom (compliment + aanwijzing): 'Het gaat goed, speel naar de volgende stap: jullie treden op...'

Uitvoeren en evalueren

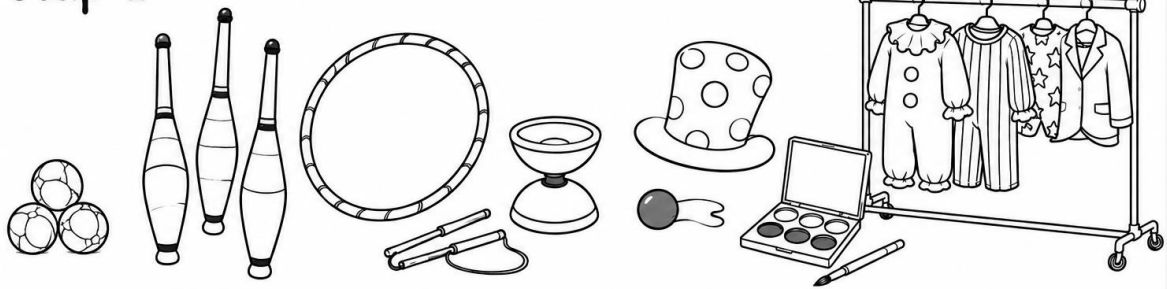
1. De leerlingen spelen hun opdracht voor de klas uit. Laat na iedere presentatie applaudiseren.
2. Bespreek iedere presentatie direct na de uitvoering. Vragen die je kunt stellen:
 - ◆ Om welke podiumkunst gaat deze presentatie?
 - ◆ Kun je aangeven wat de speler voelt? Waaraan zie je dat?
Kun je een karaktertrek herkennen in de gezichtsuitdrukking? Waaraan zie je dat?
 - ◆ Welk moment vond jij sterk gemimed? Leg eens uit.
 - ◆ Is jouw werkwoord gebruikt in de presentatie? Zo ja: ben je daar tevreden over?
Welke werkwoorden vond je eerst ongeschikt (of raar) maar bleken toch in de opdracht te passen?
Hoe kwam je op het idee voor jouw werkwoord?

Spelen met lesfases en lesdoel

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de vormdoelen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Is het aantal leerdoelen te groot? Beperk dan het aantal vormdoelen (pictogrammen).

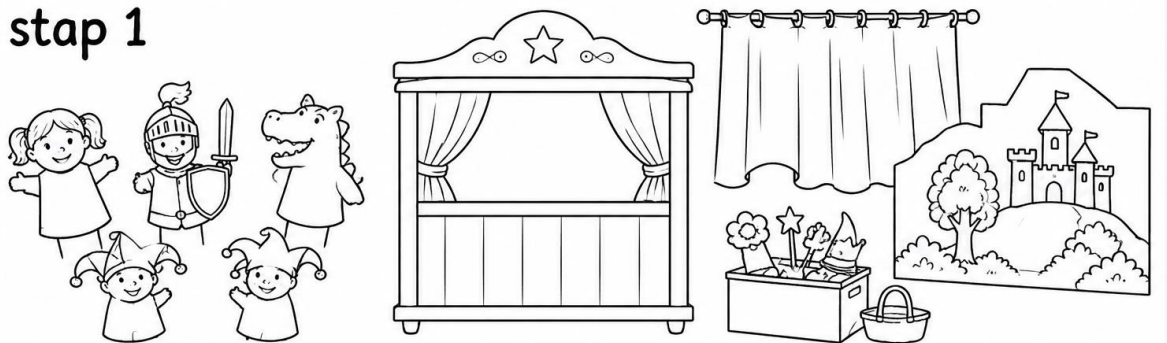
step 1

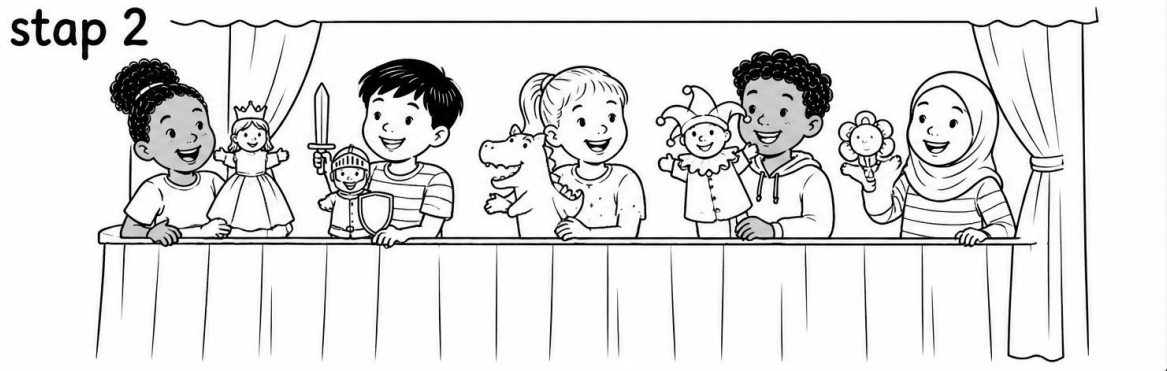
step 2

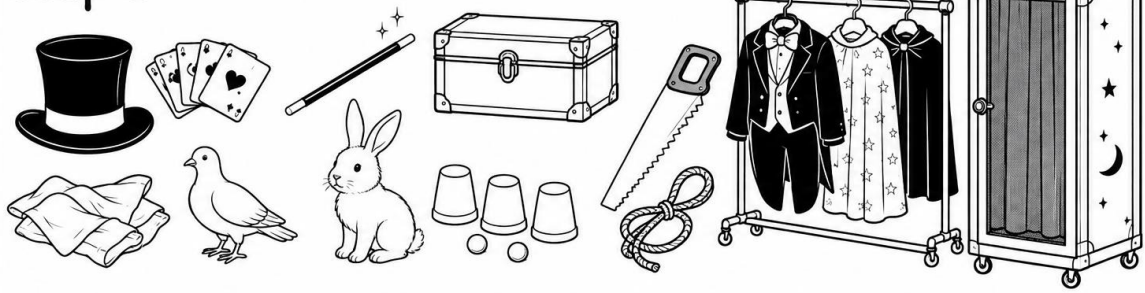
step 1

step 2

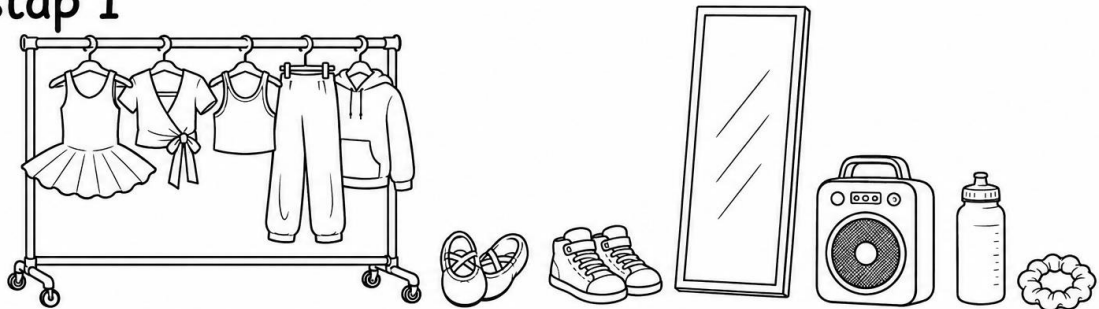
step 1

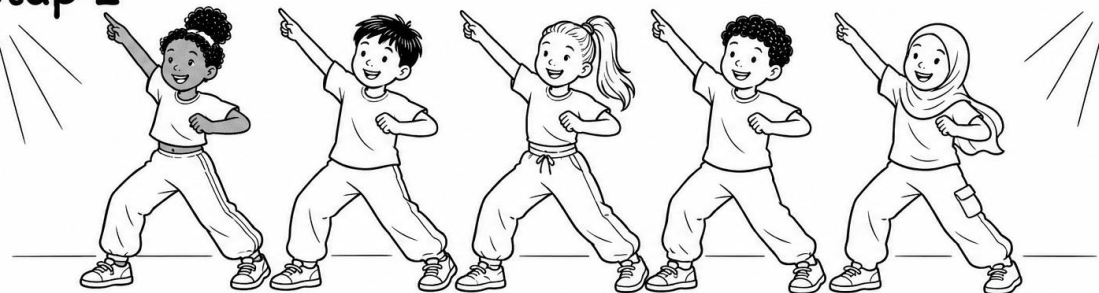
step 2

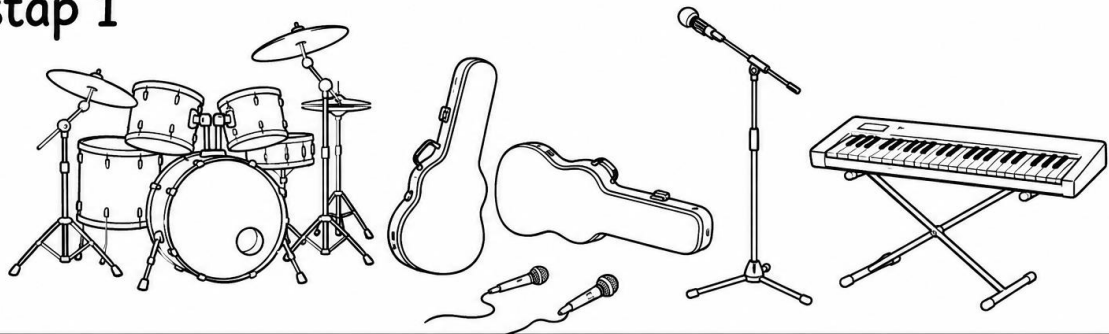
step 1

step 2

step 1

step 2

step 1

step 2

